

Innhold

Forord til 2. utgave	5
Kapittel 1 Sivilprosess – emne, oppgave og perspektiv	19
1.1 Hva gjelder sivilprosessen?	19
1.2 Hvilke saker gjelder sivilprosessen for?	20
1.3 Perspektivet og hovedspørsmål i sivilprosessen	21
1.4 Partsprosess og likebehandling	22
1.5 Sivilprosessens formål og funksjoner	23
1.5.1 Innledning	23
1.5.2 Konfliktløsning	24
1.5.3 Sivilprosessen som sanksjonsmekanisme	26
1.5.4 Monopolisering av fysisk tvang og maktanvendelse i sivile tvister	26
1.5.5 Kontroll med offentlige myndigheter	27
1.5.6 Grunnlag for rettskaping	28
1.5.7 Gjennomføring av materiell lovgivning	29
1.6 Mål for den enkelte rettergang	29
1.7 Internasjonalisering	30
1.8 Litteratur	31
Kapittel 2 Rettsgrunnlag og metode	33
2.1 Innledning	33
2.2 Grunnloven	34
2.3 Lovgivningen	36
2.3.1 Generelt om lovstrukturen – tre hovedlover	36
2.3.2 Tvisteloven – struktur og reform	37
2.3.3 Lovgivning og forskriftsverk	39
2.3.4 Evalueringer og endringer	40
2.3.5 Lovregler utenom hovedlovene	42
2.3.6 Tvisteloven og tvistemålsloven: Har tvistemålsloven betydning for tolkingen av tvisteloven?	43
2.4 Lovforarbeidenes rolle	44
2.5 Hvilken plass gir lovreglene for reelle hensyn og dommerskjønn?	46
2.6 Internasjonale konvensjoner	48
2.6.1 Hvilken betydning har internasjonale konvensjoner for norsk sivilprosess?	48
2.6.2 Tvisteloven § 1-2	50
2.6.3 Oversikt over folkerettslige regler i sivilprosessen	50

2.7	Rettspraksis i sivilprosessen	53
2.7.1	Generelt om betydningen av rettspraksis	53
2.7.2	Eksplisitte og implisitte avgjørelser	54
2.7.3	Forskjellige avgjørelser i Høyesterett	55
2.7.4	Hvilken betydning har prosessuelle avgjørelser etter tvistemålsloven for tvisteloven?	57
2.7.5	Betydningen for tvisteloven av prosessuelle avgjørelser etter andre lover.	58
2.7.6	Slutning fra en serie avgjørelser	59
2.7.7	Praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD).	60
2.8	Etiske normer i sivilprosessen	61
2.8.1	Oversikt over spørsmålene.	61
2.8.2	Dommeretikk	62
2.8.3	Advokatetikk.	63
2.8.4	Forholdet mellom etiske normer og prosessreglene	64
Kapittel 3 Domstolene		65
3.1	De alminnelige domstolene og deres oppgaver.	65
3.1.1	Den norske domstolsorganisasjonen komparativt	65
3.1.2	Tingrettene	66
3.1.3	Lagmannsrettene.	67
3.1.4	Høyesterett	67
3.1.5	Domstolenes oppgaver	68
3.2	Dommerne og dommerrekruttering	70
3.2.1	Fagdommere	70
3.2.2	Legdommere	72
3.3	Domstoladministrasjonen	74
3.4	Den sivile rettspleie på grunnplanet.	75
3.4.1	Forliksrådene.	75
3.4.2	Namsmannen og hovedstevnevitnet	75
3.5	Særdomstoler.	76
Kapittel 4 Alminnelig sivilprosess og spesiell sivilprosess.		78
4.1	Alminnelige prosessregler og alminnelig sivilprosess.	78
4.2	Hvor alminnelige er de alminnelige reglene?	79
4.2.1	Innledning	79
4.2.2	Tre tradisjonelle søksmålstyper som ikke lenger er relevante.	80
4.2.3	Saker med og uten fri rådighet (begrenset rådighet).	81
4.2.4	Forskjellige saksbehandlingsregler etter tvistens økonomiske verdi?	85
4.2.5	Kan partene avtale andre prosessregler?	88
4.3	Spesialprosess	90
4.3.1	Særregler eller spesialprosess?	90
4.3.2	Har en klassifisering som spesialprosess rettslig betydning?	91

4.3.3	Skjønnsprosess.	92
4.3.4	Jordskifte.	93
Kapittel 5	Grunntrekk ved rettergangen.	95
5.1	Innledning	95
5.2	Oversikt over grunntrekk (prinsipper) i sivilprosessen	96
5.2.1	Innledning til oversikten	96
5.2.2	Femten grunntrekk	97
5.3	Domstolenes uavhengighet	101
5.3.1	Hva innebærer uavhengighet?	101
5.3.2	Regler til å sikre domstolenes uavhengighet	102
5.4	Tilgang til domstolene.	104
5.5	Muntlig eller skriftlig behandling	106
5.6	Kontradiksjonsprinsippet	110
5.6.1	Regelforankring og begrunnelse.	110
5.6.2	Hva innebærer kontradiksjonsprinsippet?	111
5.7	Offentlighetsprinsippet	113
5.7.1	Oversikt og rettslig forankring.	113
5.7.2	Offentlighetsreglenes funksjon	114
5.7.3	Ulike løsninger i reglene om offentlighet.	115
5.7.4	Lukkede dører, taushetsplikt og referatforbud	116
Kapittel 6	Aktørene i saken.	118
6.1	Innledning	118
6.2	Dommeren	118
6.2.1	Hvor mange fagdommere deltar i saken?	118
6.2.2	Hvilke fagdommere deltar i saken?	121
6.2.3	Legdommere	123
6.2.4	Inhabilitet (ugildhet).	125
6.3	Partene i saken.	136
6.3.1	Partsstillingens betydning	136
6.3.2	Partsevne.	137
6.3.3	Prosessuell handleevne (prosessdyktighet)	142
6.4	Prosessfullmektigene	144
Kapittel 7	Tvisteløsning før tingretten.	146
7.1	Innledning. Forskjellige former for alternativ tvisteløsning	146
7.2	Partskontakt, forhandlinger og mekling.	147
7.2.1	Partskontakt og forhandlinger	147
7.2.2	Mekling.	148
7.3	Tvisteløsningsnemnder	150
7.4	Tvisteløsning mellom private og offentlig forvaltning	152

7.5	Voldgift	152
7.6	Varsling før saksanlegg	154
7.7	Behandling i forliksrådet	155
7.7.1	Innledning	155
7.7.2	Hvilke saker behandler forliksrådet?	156
7.7.3	Saksbehandlingen i forliksrådet	159
7.7.4	Resultatet av forliksrådets behandling	160
7.7.5	Forholdet til EMK	162
Kapittel 8	Hvor reises saken?	164
8.1	Innledning	164
8.2	Norske domstolars kompetanse i internasjonale forhold	166
8.2.1	Generelt om regelgrunnlaget	166
8.2.2	Tilknytningskravet i tvisteloven § 4-3	166
8.2.3	Luganokonvensjonen 2007	168
8.3	Nasjonalt vernetting	170
8.3.1	Rettspolitiske betraktninger	170
8.3.2	Alminnelig vernetting	170
8.3.3	Særlige vernetting	171
8.4	Avtalt vernetting	173
8.5	Henvisning og overføring av saker	173
Kapittel 9	Sakens gang – særlig i tingretten	175
9.1	Stevningen	175
9.1.1	Stevningens oppgave og innhold	175
9.1.2	Forenklet stevning	176
9.1.3	Når skal stevning tas ut?	177
9.1.4	Foreløpig prøving av stevningen	178
9.2	Parallelle saker – litispændens	178
9.3	Saksforberedelsen	180
9.3.1	Innledning	180
9.3.2	Tilsvar	180
9.3.3	Planmøte og videre saksforberedelse	181
9.3.4	Mekling og rettsmekling	182
9.3.5	Skriftlige redegjørelser	184
9.3.6	Sluttinnlegg. Avslutning av saksforberedelsen	185
9.4	Avgjørelser før eller uten hovedforhandling	185
9.4.1	Innledning	185
9.4.2	Forenklet domsbehandling	186
9.4.3	Enighet mellom partene om resultatet	187
9.4.4	Avgjørelse med partenes tilslutning	188
9.5	Hovedforhandlingen	189

9.5.1	Grunntrekk ved hovedforhandlingen	189
9.5.2	Forberedelse av hovedforhandlingen	190
9.5.3	De enkelte ledd i hovedforhandlingen	190
9.6	Kommunikasjon mellom partene og domstolen	193
9.6.1	Innledning. Rettspraak	193
9.6.2	Skriftlig kommunikasjon	194
9.6.3	Muntlig kommunikasjon – rettsmøter	196
9.6.4	Uformell kommunikasjon	197
9.7	Aktiv saksstyring og fremdrift i saken	197
9.7.1	Aktiv saksstyring	197
9.7.2	Sakens fremdrift – bestemmelser for å fremme rask behandling	199
9.7.3	Frister	200
9.7.4	Fristforlenging, omberamning, utsettelse og stansing	201
9.8	Sakstall og behandlingstid i norske domstoler	203
Kapittel 10 Enklere rettergang		205
10.1	Innledning	205
10.2	Småkravprosess	206
10.2.1	Innledning	206
10.2.2	Hvilke saker behandles etter småkravprosessen?	206
10.2.3	Behandlingsmåten ved småkravprosess	208
10.3	Namsprosessen	210
10.4	Oppløsning av formueskomplekser	211
10.5	Pådømming ved midlertidig sikring	212
Kapittel 11 Midlertidig sikring og foreløpige avgjørelser		213
11.1	Oversikt	213
11.2	Midlertidig sikring etter tvisteloven	214
11.2.1	Generelt	214
11.2.2	Arrest	215
11.2.3	Midlertidig forføyning	216
11.3	Andre foreløpige avgjørelser	219
Kapittel 12 Rettslig interesse		220
12.1	Generelle synspunkter på rettslig interesse som søksmålsvilkår	220
12.1.1	Begrepet rettslig interesse – tre dimensjoner	220
12.1.2	Rettspolitiske synspunkter	221
12.1.3	Rettslig interesse som en rettslig standard	222
12.1.4	Tvistelovens søksmålsvilkår, Grunnloven og folkeretten	224
12.2	Søksmålsobjektens art	225
12.2.1	Bare rettskrav	225
12.2.2	Interesstvister og forvaltningsskjønn	229

12.2.3	Tvister om faktiske forhold eller utsagn	230
12.2.4	Kompetanseforhold.	231
12.2.5	Rettsstrid og urettmessighet.	233
12.2.6	Oppdeling av tvisten: særskilt søksmål om materielle vilkår eller om deler av en beslutningsprosess?.	237
12.2.7	Foreningsvedtak og selvdømme	241
12.3	Aktuell interesse	242
12.3.1	Generelle synspunkter	242
12.3.2	Hvor tidlig kan søksmål reises? Avklaringsbehovet for den som vil disponere	243
12.3.3	Andres behov for å få avklart lovligheten av en fremtidig disposisjon	246
12.3.4	Er det for sent å reise søksmål?.	248
12.4	Tilknytningskravet – den personelle dimensjonen på saksøkersiden.	250
12.4.1	Innledning	250
12.4.2	Hva vurderes tilknytningen til?	251
12.4.3	Hvor sterk og nær tilknytning? Hovedregelen	252
12.4.4	Tilstrekkelig sterk og nær tilknytning: Modifikasjoner i hovedregelen	255
12.4.5	Organisasjoners søksmålsadgang	258
12.4.6	Offentlige organers søksmålsadgang	262
12.5	Tilknytningskrav på saksøktes side	266
12.5.1	Hovedregelen	266
12.5.2	Søksmål om gyldigheten av forvaltningsvedtak	267
12.5.3	Særskilt om søksmål etter tvisteløsningsvedtak	268
12.5.4	Må flere saksøkes under ett i trepartsforhold?	269
12.6	Særregulering av rettslig interesse. Søksmålsfrister	273
12.6.1	Oversikt	273
12.6.2	Søksmålsfrister	274
Kapittel 13	Rammene for saken: Krav, påstander og påstandsgrunnlag	278
13.1	Innledning	278
13.1.1	Terminologiske forklaringer.	278
13.1.2	Disposisjonsprinsippet og forhandlingsprinsippet	279
13.2	Hvilke krav skal retten behandle?	280
13.3	Påstander.	281
13.3.1	Påstandens rettslige betydning.	281
13.3.2	Utforming av påstander.	283
13.3.3	Er rettens kompetanse begrenset av påstanden?	286
13.4	Påstandsgrunnlag.	289
13.4.1	Rettens plikt til å vurdere påberopte påstandsgrunnlag	289
13.4.2	Hvilke påstandsgrunnlag kan retten bygge på?.	291
13.5	Endringer i påstander og påstandsgrunnlag	299
13.6	Materiell prosessedelse – rettens veiledning.	302

13.6.1	Aktiv saksstyring – formell og materiell prosessledning	302
13.6.2	Fra veiledningskompetanse til veiledningsplikt?	303
13.6.3	Klarlegging av partenes påstander og øvrige standpunkter	304
13.6.4	Veiledning om nye påstander og påstandsgrunnlag	305
13.6.5	Kan utsiktsløse påstander og påstandsgrunnlag avskjæres?	306
13.6.6	Fremgangsmåten ved veiledning	306
Kapittel 14	Det faktiske avgjøringsgrunnlaget – bevis.	308
14.1	Terminologi.	308
14.2	Hvor finnes bevis, og hvordan bli kjent med dem?	309
14.3	Hvem fremskaffer bevis? Rollefordelingen mellom domstolen og partene	311
14.4	De forskjellige bevismidlene	312
14.4.1	Oversikt	312
14.4.2	Partsforklaringer	313
14.4.3	Vitneforklaringer.	313
14.4.4	Sakkyndige	314
14.4.5	Realbevis.	317
14.5	Når legges bevisene frem, og for hvem? Prinsippet om direkte bevisføring	317
14.5.1	Fremlegging under hovedforhandlingen. Direkte bevisføring.	317
14.5.2	Bevisenes betydning forut for hovedforhandlingen	319
14.5.3	Bevistilbud og bevisoppgave	320
14.5.4	Tilgang til bevis før hovedforhandlingen	321
14.6	Fri bevisføring	325
14.7	Begrensninger i bevisføringen – avskjæring	326
14.7.1	Reelle hensyn	326
14.7.2	Irrelevante og betydningsløse bevis	327
14.7.3	Proporsjonalitetsvurderinger – tvl. § 21-8	328
14.8	Bevisforbud og bevisfritak	329
14.8.1	Oppbyggingen av reglene	329
14.8.2	Utvalgte bevisforbud og bevisfritak	330
14.9	Bevisvurdering.	334
14.9.1	Prinsippet om fri bevisvurdering	334
14.9.2	Bevistemaets betydning for bevisvurderingen.	337
14.9.3	Bevisvurdering i forskjellige bevissituasjoner	338
14.10	Beviskrav og bevisbyrde.	341
14.10.1	Hva spørsmålene gjelder	341
14.10.2	Ulovfestede beviskrav	342
14.10.3	Lovgivningens betydning for beviskrav og bevisbyrde	343
14.10.4	Kompromissløsninger?	345
14.10.5	Håndtering av bevistvil i rettspraksis	346

Kapittel 15 Rettsanvendelse og regelkunnskap	347
15.1 Kan retten bygge på andre rettsregler enn partene har trukket frem?	347
15.2 Hvordan får retten kunnskap om rettsregler?	349
15.2.1 Kunnskapskilder	349
15.2.2 Særlig om utenlandsk og internasjonal rett	350
15.2.3 Kan retten kreve at partene skaffer opplysninger om rettsregler?	352
15.2.4 Bevisføring om rettsregler	352
15.3 Kan partenes enighet om rettsanvendelsen binde retten?	354
15.4 Rettsanvendelse og effektiv saksbehandling	354
Kapittel 16 Rettens avgjørelser	357
16.1 Innledning	357
16.1.1 Oversikt over rettsavgjørelser	357
16.1.2 Annen avslutning av saken	357
16.2 Hvilke avgjørelser treffes som dom, kjennelse og beslutning?	358
16.3 Rettens interne behandling av avgjørelsen	359
16.3.1 Generelt	359
16.3.2 Voteringsregler når flere dommere deltar	360
16.4 Avgjørelsens utforming	361
16.5 Oppfylingsfrist	366
16.6 Underretning	367
16.7 Rettens adgang til å endre sine avgjørelser	368
16.7.1 Hovedregelen	368
16.7.2 Retting	369
16.7.3 Tilleggsavgjørelse	369
Kapittel 17 Rettsavgjørelsens virkninger	370
17.1 Oversikt	370
17.2 Rettskraft – innledende forklaringer	371
17.2.1 Hva innebærer rettskraft?	371
17.2.2 Hvordan er rettskraftvirkningene avgrenset?	373
17.2.3 Lovgivningspolitiske betraktninger: Hvorfor rettskraft?	374
17.2.4 Har andre avgjørelser av et krav rettskraftvirkninger for et sivil søksmål?	375
17.3 Hva er rettskraftig avgjort? (Den materielle rettskraftens objektive grenser)	377
17.3.1 Oversikt over hovedspørsmålene	377
17.3.2 Hva er rettskraftig avgjort ved dom nr. 1?	378
17.3.3 Hva er kravet i sak nr. 2?	379
17.3.4 Identitetstesten: generelle synspunkter på sammenligningen mellom kravet i dom nr. 1 og kravet i sak nr. 2.	379
17.3.5 Identitetstesten – eksempler på typeutførelser	383
17.3.6 Nye faktiske forhold som grunnlag for nytt søksmål	386
17.3.7 Særregulering av rettskraftvirkningene	388

17.4	Hvem er avgjørelsen bindende for? (Den materielle rettskraftens subjektive grenser)	388
17.4.1	Hovedregelen	388
17.4.2	Rettspolitiske betraktninger	390
17.4.3	Avledet subjektiv rettskraft	391
17.4.4	Lovfestet utvidet rettskraft	392
17.4.5	Utvidet rettskraft på ulovfestet grunnlag	394
17.5	Tvangskraft	395
17.5.1	Hva innebærer tvangskraft?	395
17.5.2	Hvilke avgjørelser har tvangskraft?	395
17.5.3	Hva kan tvangfullbyrdes, og overfor hvem?	397
17.5.4	Når inntreer tvangskraften?	398
Kapittel 18	Komplekse saker: flere krav, flere parter mv.	399
18.1	Innledning	399
18.2	Komplekse enkeltkrav	400
18.3	Flere krav i én sak (objektiv kumulasjon)	403
18.3.1	Oversikt	403
18.3.2	Rettspolitiske synspunkter	403
18.3.3	Vilkårene for å behandle flere krav mellom samme parter i én sak	404
18.3.4	Fremgangsmåte og behandling	406
18.4	Flere parter i samme sak	407
18.4.1	Innledning	407
18.4.2	Flere parter opprinnelig	407
18.4.3	Nødvendig eller tvungent prosessfellesskap	408
18.4.4	Etterfølgende inndragning av nye parter	409
18.4.5	Fremgangsmåte og behandling av saker med flere parter	410
18.5	Tredjepersoners opptreden i saken	411
18.5.1	Tredjepersoners adgang til å tre inn som part	411
18.5.2	Partshjelp	412
18.5.3	Skriftlig innlegg («amicus curiae») etter tvl. § 15-8	415
18.5.4	Partsvarsling til tredjepersoner (prosessvarsel)	417
18.6	Forening av saker	417
18.7	Gruppesøksmål	418
18.7.1	Oversikt	418
18.7.2	Vilkår for gruppesøksmål. Saksanlegget	419
18.7.3	Gruppens omfang	421
18.7.4	Saksbehandlingen	423
Kapittel 19	Når ting går galt – feil, forsømmelser og fravær	424
19.1	Oversikt	424
19.2	Retting av en utført prosesshandling	425

19.3	Utføring av en forsømt prosesshandling.	428
19.3.1	Innledning	428
19.3.2	Forsømmelser som utgjør fravær – oppretting bare etter særskilt tillatelse: oppfriskning	428
19.3.3	Nekting av forsømte prosesshandlinger	429
19.4	Tvangsmidler og fristforelegg	430
19.4.1	Innledning	430
19.4.2	Oversikt over direkte og indirekte tvangsmidler.	430
19.4.3	Fristforelegg og andre bestemmelser om fraværsvirkning i den enkelte sak.	431
19.5	Avvisning	431
19.6	Fraværdsdom.	432
19.6.1	Innledning	432
19.6.2	Når kan retten avsi fraværdsdom?	433
19.6.3	Fremgangsmåten og virkningen av en fraværdsdom.	434
19.7	Oppfriskning – vilkår og fremgangsmåte.	435
19.7.1	Innledning	435
19.7.2	Vilkårene for oppfriskning.	435
19.7.3	Fremgangsmåten	436
Kapittel 20 Behandlingen av avvisningsspørsmål og prosessuelle tvister		438
20.1	Innledning	438
20.1.1	Hvilke prosessuelle avgjørelser trenger en egen saksbehandling?	438
20.1.2	Prosessregler som retten skal anvende av eget tiltak. Prosessuelle innsigelser	439
20.1.3	Når må vilkårene for å anvende en prosessregel være oppfylt?	441
20.2	Generelle regler om saksbehandlingen for prosessuelle spørsmål	442
20.2.1	Utgangspunkter.	442
20.2.2	Forelegging for partene – kontradiksjon	443
20.2.3	Når skal et saksbehandlingsspørsmål avgjøres?	444
20.2.4	Skriftlig eller muntlig behandling?	445
20.3	Avgjørelsen av prosessuelle spørsmål	446
20.3.1	Forholdet til det materielle spørsmål i saken	446
20.3.2	Grunnlaget for avgjørelsen av prosessuelle spørsmål.	451
20.3.3	Avgjørelsen	453
20.3.4	Omgjøring og rettskraft av kjennelser og beslutninger	457
20.4	Overprøving av prosessuelle avgjørelser	460
20.4.1	Innledning	460
20.4.2	Når kan prosessuelle avgjørelser ankes særskilt?	461
20.4.3	Hva kan overprøves ved særskilt anke? Alminnelige regler	462
20.4.4	Hva kan prøves ved særskilt anke? Videre anke til Høyesterett.	465
20.4.5	Hva kan prøves ved særskilt anke – bare påberopte feil?	466
20.4.6	Ankeerklæring og partsstilling	468

20.4.7	Ankefrist	469
20.4.8	Ankesiling	469
20.4.9	Behandlingsmåten	470
20.4.10	Utfallet av ankesaken	471
Kapittel 21	Anke over dommer	473
21.1	Oversikt – gjentatt og ny prøving etter en rettsavgjørelse	473
21.2	Retten til overprøving og ankeinstansenes funksjon	474
21.2.1	En grunnleggende rett til overprøving?	474
21.2.2	Ankeinstansens funksjon: Full omprøving eller begrenset overprøving?	476
21.2.3	Høyesteretts funksjon – forskjellige modeller	477
21.3	Hva kan ankeinstansen prøve?	481
21.3.1	Innledning	481
21.3.2	Ankeinstansens generelle kompetanse	481
21.3.3	Begrensning til påankete krav og påberopte ankegrunner	484
21.3.4	Nye krav, påstander og påstandsgrunnlag	485
21.4	Ankesiling	487
21.4.1	Begrep, modeller og kriterier	487
21.4.2	Ankesiling i lagmannsretten	488
21.4.3	Ankesiling i Høyesterett	492
21.5	Partene i en ankesak, ankefrist og ankeerklæring	495
21.5.1	Hvem kan anke?	495
21.5.2	Ankefrist	498
21.5.3	Ankeerklæring	498
21.5.4	Tredjepersoners stilling i ankesaken	499
21.6	Saksforberedelse og hovedforhandling i ankesaker	501
21.6.1	Anketilsvar og saksforberedelse	501
21.6.2	Avgjørelse under saksforberedelsen	502
21.6.3	Ankeforhandling	503
21.7	Ankeinstansens avgjørelse	504
21.7.1	Rekkefølgen ved anke over saksbehandlingen og dommens innhold	504
21.7.2	Virkningen av saksbehandlingsfeil	505
21.7.3	Realitetsavgjørelse eller oppheving?	506
Kapittel 22	Gjenåpning	508
22.1	Innledning	508
22.2	Vilkårene for gjenåpning	508
22.2.1	Hvilke avgjørelser kan gjenåpnes?	508
22.2.2	Gjenåpningsgrunn	509
22.2.3	Feil som er eller kunne ha vært vurdert	510
22.2.4	Sannsynlighet for bedre resultat	511
22.3	Frister for gjenåpning	512

22.4	Fremgangsmåten ved gjenåpning	512
22.4.1	Hvilken domstol skal behandle gjenåpning?	512
22.4.2	Gjenåpning og ny realitetsbehandling	513
22.4.3	Prøving av eget tiltak	514
22.4.4	Forenklet avgjørelse	514
22.4.5	Avgjørelsen av gjenåpningsspørsmålet	514
Kapittel 23	Utgiftene til saken	515
23.1	Oversikt	515
23.1.1	Oversikt over forskjellige slags utgifter til en sivil sak	515
23.1.2	Oversikt over hovedspørsmål ved utgiftene	517
23.2	Fordelingen mellom partene og staten	518
23.2.1	Utgangspunkt	518
23.2.2	Offentlig rettshjelp	518
23.2.3	Rettskjøpsforsikring	522
23.2.4	Statens ansvar for sakskostnader ved feil i domstolenes saksbehandling	522
23.3	Ansvar for sakskostnader	523
23.3.1	Innledning	523
23.3.2	Fordelingen av sakskostnader	524
23.4	Dekning av utgiftene	527
Kapittel 24	Tvangsfullbyrding	528
24.1	Innledning	528
24.2	Hvem står for tvangsfullbyrdingen?	529
24.3	Tvangsmidler	529
24.4	Tvangsgrunnlag	531
24.5	Prøving av tvangsgrunnlag under tvangsfullbyrdingen	533
Forkortelser		535
Litteratur		537
Lovforarbeider og andre offentlige publikasjoner		549
Lovregister		552
Domsregister		583
Sakregister		592